

**Ala xa masenyi firin nde
Annabi Pɔlu naxan sebe
Korinti danxaniyatɔe nama
ma
Masenyi nde yi Kitaabui xa
fe ra**

Yi Kitaabui findixi Annabi Pɔlu xa bataaxe firin nde nan na danxaniyatɔe nama be, naxan nu na Korinti taa kui Gireki boxi ma. A nu bara kawandi ti naa a xa biyaasi firin nde kui. Mixi gbegbe naxa danxaniya Isa ma, konɔ e jere ki mu nu gexi fande. Ndee mu nu lanxi e booree ma, ndee nu fe jaaxie rabama ginɛe ra, ndee nu wama e yete igbofe danxaniyatɔe booree ya ma. Na birin findixi yaagi nan na diinɛlae tagi. Na nan a toxi Annabi Pɔlu naxa a xa bataaxe singe sebe e ma.

Korintikae to na bataaxe singe xaran, ndee naxa Annabi Pɔlu xui suxu, e fa gbilen yunubie foxo ra. Ndee mu tin na ra. E naxa findi Pɔlu yaxuie ra, e fe birin naba a xili kanafe ra. E naxa e yete findi xɛera fisamantee ra, konɔ yete igboe nan tun nu e ra. Na kui, Annabi Pɔlu naxa a xa bataaxe firin nde sebe Korinti danxaniyatɔe nama ma.

Yi bataaxe a masenxi ne a Annabi Pɔlu nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛera ra. A naxa fe gbegbe masen danxaniyatɔe be, alako na wule faleɛ naxa e madaxu a falafe ra e naxa e tuli mati Pɔlu ra sonon.

Bafe na ra, yi bataaxe marasi fanyi fima Korintikae ma wali ndee xa fe ra e nu bara naxan folo Darisalamukae be. Danxaniyatɔe ndee nu na tɔɔre kui kaame xa fe ra Isirayila boxi ma. Na kui, danxaniyatɔe nama naxee nu na yire gbeteɛ, e naxa kɔbiri malan e ngaxakerenyie malife ra. Korintikae singe nan na folo, kɔnɔ Pɔlu e rasima yi bataaxe ra e xa na wali rajon.

Yi bataaxe findixi Kitaabui nan na naxan seriye fanyi masenma to danxaniyatɔee be. A lanma won xa won tuli mati Ala xa xɛɛrae ra naxee nɔndi masenma. Xa a sa li mixi nde fa a fala a Ala xa mixi na a ra, kɔnɔ a xa masenyi mu lanxi Isa xa xɛɛrae xa masenyi singee ma, a mu lanma mixi xa bira na kanyi foxo ra. Ala xa won natanga na saabui paaxi mɔoli ma. A man lanma won xa fe birin naba danxaniyatɔe booree malife ra e xa tɔɔre kui. Ala xa xanunteya mɔoli xa lu won boje kui.

Ala xa won mali alako won xa lu a waxonki. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Pɔlu naxan sebe Korinti danxaniyatɔe nama ma

Danxaniyatɔe xa limaniya

¹ N tan Pɔlu, Ala bara tin naxan xa findi a xa xɛɛra ra, n nun n ngaxakerenyi Timote, muxu bara wo xɛebu, wo tan Ala xa danxaniyatɔe naxee na Korinti, a nun seniyeɔe birin naxee na Akayi. ² Won Baba Ala nun won Marigi, Ala

xa Mixi Sugandixi Isa, e xa hinne nun bojesa fi wo ma.

³ Tantui na Ala be, naxan findixi won Marigi Isa Baba ra, a xa Mixi Sugandixi. Baba kinikin-inte na a ra, naxan mixie ralimaniyama e xa fe birin kui. ⁴ Ala won nalimaniyama won ma toore kui, alako won fan xa no tooromixi gbete ralimaniyade na ki. ⁵ Won ma toore xun masama Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra ki naxe, won ma limaniya fan xun masama a saabui ra na ki ne.

⁶ Muxu na toorofe alako wo tan xa limaniya nun kisi soto. Muxu xa limaniya a niyama ne wo fan xa limaniya soto alako wo fan xa no wo xa toore ra. Won birin na toorofe ki keren. ⁷ Muxu a kolon a fanyi ra wo xa danxaniya sooneyama ne, barima wo limaniya sotoma wo xa toore nan kui.

⁸ N ngaxakerenyie, muxu wama wo xa a kolon muxu jaxankate naxan soto Asi. A nu gbo dangi muxu senbe ra, muxu fa a mapoxun muxu na faxafe ne. ⁹ Na mapoxunyi bara lu muxu xunyi alako muxu naxa muxu xaxili ti muxu yete ra, muxu xa muxu xaxili ti Ala nan na naxan faxamixie rakelima. ¹⁰ A tan nan gbansan muxu ratangaxi na faxe jaaxi ma. A man fama na rabade muxu be. Muxu bara la a ra a man fama ne muxu ratangade. ¹¹ Wo fan noma muxu malide na kui wo xa Ala maxandi ra. Mixi gbegbe na Ala maxandi muxu be, mixi gbegbe fama ne Ala tantude a xa hinne xa fe ra a naxan fima muxu ma.

¹² Muxu seewaxi yi nan ma. Muxu a kolon muxu boje kui a muxu bara jere dunija kui wo ya ma seniyenyi nun boje fixe kui, naxan

fatanxi Ala ra. Muxu jereɓi na ki ne wo ya ma dangife yire birin na. Na jere mooli mu kelixi adamadi xa lonni xa ma. A kelixi Ala xa hinne nan ma. ¹³ Muxu mu sese sebe wo ma wo mu noma naxan tode nun a kolonde a fiixe ra. A xoli n ma wo xa fahaamui xa kamali na xa fe ra. ¹⁴ Wo jan bara nde kolon, konɔ wo xa fahaamui fama ne kamalide a kolonfe ra a won birin binye sotoma ne won Marigi Isa fa temui won bore xa fe ra.

¹⁵ N to na kolon, n naxa wa sigafe wo yire alako wo man xa hinne soto. ¹⁶ N naxa wa dangife wo yire n sigama Masedon temui naxe, n man xa dangi wo yire n kelima Masedon temui naxe. Na ki wo noma n malide n ma biyaasi kui sigafe ra Yudaya. ¹⁷ Wo joxo a ma nate tongoxi na a ra adamadi ki ma, naxan woyen firin falama? ¹⁸ N bara a fala wo be Ala tinxinxi xili ra, n mu wule falama n ma masenyi kui. ¹⁹ Ala xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi Ala xa Di ra, muxu naxan masenxi wo be, a fan mu a yete matandima. N tan, Silasi, nun Timote, muxu naxan kawandixi wo be, na birin findixi nondi nan na.

²⁰ Ala fama a xa laayidi birin nakamalide Isa saabui ra. Na nan a ra won «Amina» ratinma Isa xili ra Ala xa nore xa fe ra. ²¹ Ala nan won birin ma danxaniya rasabatixi a xa Mixi Sugandixi saabui ra. A bara won sugandi, ²² a fa a xa tonxuma sa won ma, naxan a masenxi a won findixi a gbe nan na. A bara a yete Xaxili raso won boje i naxan a masenma a fama ne won kide ariyanna ra.

²³ Ala na n seede ra. N mu gbilenxi Korinti,

alako a naxa findi tōore ra wo be. ²⁴ Muxu mu wama danxaniyatōee yamarife, kōnō muxu wama kafufe ne wo ma alako wo xa sēewa barima wo sabatixi danxaniya kui.

2

Pōlu xa biyaasie

¹ Na kui, n nu bara nate tongo a mu lanma n xa siga wo yire sunnunyi kui. ² Xa n bara wo tan tōorō, nde nōma n naseewade sōnōn? N wo tan naxee rasunnunxi, wo tan nan fa nōma na ra? ³ N nu bara na bataaxe sebe alako wo jere ki, n naxan lima wo yi ra, a naxa findi sunnunyi ra n be. A lanma wo xa findi sēewe nan na n be. N a kolon naxan na findi sēewe ra n be, a findima ne sēewe ra wo fan be. ⁴ N to na bataaxe sebe wo ma, n bōje nu n tōorōxi, n yaye nu minima. N mu na sebexi xe alako n xa wo tōorō. N a sebexi ne alako wo xa a kolon n wo xanuxi ne yati.

⁵ N xa a fala wo be, mixi naxan findixi yi tōore saabui ra, a mu n tan xa tōorōxi. A wo tan nan tōorōxi, xa na mu a ra a bara ndee tōorō wo ya ma. ⁶ Mixi gbegbe wo ya ma e jan bara na kanyi jaxankata. Na bara wasake. ⁷ Wo dije a ma, wo xa a ralimaniya, alako na tōore naxa gbo ye, a fa nō a ra. ⁸ Wo naxan nabama, wo xa xanunteya masen a be.

⁹ N bara na bataaxe sebe wo ma, alako n xa a kolon xa wo tinma n ma yaamari birin suxude. ¹⁰ Xa wo bara dije mixi nde ma, n fan bara dije na kanyi ma. Xa fe nde bara lu wo tagi, n bara dije na birin ma wo xa fe ra Ala xa Mixi Sugandixi ya xōri ¹¹ alako Sentane naxa nō won na. Won bara a wali ki kolon.

¹² N to siga Tiroyasi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandide, n naxa a to Marigi nu bara sooneya raba n be. ¹³ Kono n boje mu nu saxi, barima n mu n ngaxakerenyi Tito lixi naa. Na nan a toxi n naxa jungu rabira e ma, n fa siga Masedon.

¹⁴ Tantui na Ala be, naxan won xun nakelima a xa Mixi Sugandixi saabui ra. Isa kolonfe fan alo labunde xiri fanyi. Ala won tan nan xexi alako yire birin xa rakolon na masenyi ra. ¹⁵ Won luxi ne alo labunde xiri fanyi Ala naxan nayensenma kisi mixie nun kisitaree tagi. ¹⁶ Won findixi mixi xiri jaaxi nan na kisitaree be naxee na yahannama kira xon ma. Won findixi mixi xiri joxunme nan na kisi mixie be naxee na ariyanna kira xon ma. Kono adamadi mundun noma na wali moli rabade? ¹⁷ Muxu tan mu Ala xa masenyi masenma kobiri xa fe ra alo kawanditi ndee. Muxu kawandi tima boje fiixe nan na Ala ya xori naxan muxu xexi. Muxu na rabama Ala xa Mixi Sugandixi nan saabui ra.

3

Ala xa walikse

¹ A lanma muxu man xa muxu yete xunmafala? Ade. Muxu hayi na bataaxe nan ma naxee muxu xunmafalama wo be? Ade. Muxu hayi na wo xa bataaxe nan ma naxee muxu xunmafalama mixi gbetse be? Ade. ² Wo naxan nabama wo xa duniyeigiri kui a luxi ne alo bataaxe naxan muxu xunmafalama mixi birin be. Na masenyi ragataxi muxu boje kui, alo masenyi sebexi bataaxe kui ki naxe alako mixi

birin xa a kolon. ³ Wo tan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa bataaxe nan na. Muxu xa wali bara a niya na bataaxe xa sebe wo bope ma. A mu sebexi dube xa ra, a sebexi Ala Xaxili nan na, naxan na na. A mu sebexi geme walaxe xa ma, a sebexi wo bope nan ma.

⁴ Lanlanteya na muxu be Ala ya i, a xa Mixi Sugandixi saabui ra. ⁵ Won mu fata fefe ra won yete senbe ra. Won ma fate fatanxi Ala nan na. ⁶ Ala nan a niyaxi won xa no a xa saate neene kawandide. Na saate mu fatanxi Ala xa yaamarie xa ra naxee sebexi. A fatanxi Ala Xaxili nan na, naxan mixi rakisima. Ala xa yaamari sebexie mu mixi rakisima.

⁷ Ala xa yaamarie to sebe geme walaxee ma, Annabi Munsa yatagi naxa noro han Isirayilakae mu no e ya tide a ra. Hali na yaamarie to fa findixi faxe nan na mixie be, e xa nore nu gbo. Kono nde nu luma ba ra na nore ra. ⁸ Ala Xaxili naxan nabaxi, na wali noroma dangife na nore singe ra naxan fatanxi na yaamari sebexie ra. ⁹ Na yaamarie sebexi geme walaxee nan ma, naxee nu noroxi, kono e findi faxe nan na mixie be. Ala Xaxili naxan nabaxi, naxan a niyama mixie xa tinxinyi soto, na nore gbo na nore singe be. ¹⁰ Naxan singe nu noroxi, a xa nore bara jon nore fisamante seti ma. ¹¹ Na fe singe nu noroxi, kono a mu bu. Ala Xaxili naxan nabaxi, na buma ne abadan. Na nore gbo na nore singe be pon!

¹² Won to won xaxili tixi na ra, won bara limaniya soto a fanyi ra. ¹³ Won mu luxi alo Annabi Munsa naxan a yatagi makoto mafelenyi ra alako Isirayilakae naxa e ya ti na nore ra,

naxan nu luma ba ra. ¹⁴ Kono e xaxili xoxoxo. Han to e mu fe fahaamuma a fanyi ra, e saate fori xaranma temui naxe. A luxi ne alo na mafelenyi, naxan nu Annabi Munsa yatagi makotoxi, a man na e yatagi ma, e mu fefe igbema. Na fahaamutarepa mu noma bade, fo mixi na la Ala xa Mixi Sugandixi ra. ¹⁵ Han to e luxi alo na mafelenyi na e yatagi makotofe, e mu fahaamui soto e boje kui, e Tawureta Munsa xaranma temui naxe.

¹⁶ Kono mixi na a ya rafindi Marigi ma, na luxi ne alo na mafelenyi bara ba na kanyi yatagi ma, a fa fahaamui soto. ¹⁷ Won Marigi findixi Ala Xaxili Seniyenxi nan na. Marigi Xaxili nan xoreya fima mixi ma. ¹⁸ Xa na mafelenyi baxi won yatagi ma, Marigi xa nore naxan yanbama won ma, won fama ne na nore masende mixi gbete be. Won Marigi Xaxili won masarama ne a misaali ra, won ma nore xun nu masa.

4

Kawandila wali ki

¹ Ala to a xa wali soxi muxu yi ra a xa hinne saabui ra, limaniya mu bama muxu yi ra. ² Muxu wali ki mu noxunxi, yaagi yo mu na a kui. Muxu mu mixi madaxuma, muxu mu Ala xa masenyi mafindima. Muxu nondi nan masenma mixi birin be, alako e xa la muxu ra Ala ya i. ³ Muxu xa xibaaru fanyi fiixe mixi birin be, fo kisitaree, ⁴ barima e mu danxaniyaxi. Yi waxati mixie marigi bara a ragiri e xaxili naxa fahaamui soto xibaaru fanyi ma Ala xa Mixi Sugandixi noroxi xa fe ra, naxan findixi Ala misaali ra.

⁵ Muxu mu muxu yete kan xa fe xa kawandima. Muxu xa kawandi a masenma ne a Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan findixi muxu Marigi ra, a nun muxu fan findixi wo xa konyie nan na Isa xa fe ra. ⁶ Ala naxan a masenxi, «Naiyalanyi xa yanba dimi kui,» a tan bara a xa nore masen muxu be a xa Mixi Sugandixi saabui ra. ⁷ Kono na nore hagige saxi muxu boje ma, boje naxan senbe xurun alo feje, alako mixie xa a kolon na senbe xungbe fatanxi Ala nan na, a mu fatanxi muxu tan xa ra.

⁸ Kontofili bara muxu xeten, kono muxu mu butuxunxi. A bara muxu xaxili ifu, kono limaniya mu baxi muxu yi ra. ⁹ Muxu bara jaxankate soto, kono Ala mu muxu raboloxi. Fe xoxoxe bara muxu rabira, kono a mu noxi muxu ra. ¹⁰ Muxu xa toore muxu xa dunijeigiri kui, a maniyaxi Isa gbe nan na naxan faxa wuri magalanbuxi ma. Muxu na toore sotoxi ne alako muxu xa Isa xa xunnakeli fan masen muxu xa dunijeigiri kui. ¹¹ Muxu na toorofe Isa xa fe nan na muxu xa dunijeigiri kui, alako Isa xa xunnakeli fan xa makenen muxu xa simaya kui.

¹² Na nan na ki muxu na saya kira nan xon ma, alako wo tan xa kisi soto. ¹³ A sebexi Kitaabui kui, «N to danxaniya, na nan a to n naxa woyen.» Muxu fan to danxaniyaxi, muxu woyenxi na nan ma. ¹⁴ Muxu na rabaxi ne, barima muxu bara a kolon naxan Marigi Isa rakelixi faxe ma, a fama ne muxu fan nakelide faxe ma Isa xa fe ra, a won birin xanin a yire. ¹⁵ Muxu tinxi na toore birin na wo xa fe ra. Muxu tooroma ne alako mixi gbegbe xa Ala xa hinne kolon, e fa tantui nun matoxe rasiga a ma.

¹⁶ Na kui, limaniya mu bama muxu yi ra. Hali muxu fate to na kanafe, muxu βορε na fanfe λοχο yo λοχο, ¹⁷ barima muxu xa τορε xunxuri naxan mu buma, a na xunnakeli xungbe ramini fe muxu βε, xunnakeli naxan maniyε mu na, naxan mu ηονμα abadan. ¹⁸ Muxu xaxili mu tixi fe toxi xa ra. Muxu xaxili tixi fe nan na naxan mu toma. Fe toxi mu buma, κονο fe naxan mu toma na tan buma νε abadan.

5

Ariyanna kira

¹ Won a kolon, won fate luxi νε alο bage, won nii sabatixi dennaxe. Na bage na kana, won banxi gbete sotoma νε ariyanna, won luma dennaxe abadan. Ala nan na banxi yailanxi won βε, adamadi mu naxan tixi. ² Won wa xui minima yi bage kui, barima won sabatide naxan na koore, na xoli na won ma, taa fanyi naxan na ariyanna. ³ Na banxi νεενε misaalixi donma nan na. Won wama donma νεενε ragorofe won ma, alako won naxa lu won mageli ra. ⁴ Danmi won na yi bage kui, won wa xui ramini, barima won mu wama donma xa ba won ma. Won wama νε donma νεενε xa ragoro won ma, alako kisi xa no faxe ra. ⁵ Ala won daaxi na kisi nan ma fe ra. A bara a yete Xaxili ragoro won ma naxan a masenma a fama νε won kide ariyanna ra.

⁶ Na nan a toxi won limaniyaxi. Won a kolon, danmi won nii sabatixi yi fate i, won makuya Marigi ra. ⁷ Won ma ηere kui won xaxili tixi fe nan na won mu naxan toxi sinden. ⁸ Won

ma limaniya xa fe ra, won wama kelife yi fate kui, won xa sabati Marigi xonyi. ⁹ Na kui, xa won nii na won fate kui, xa na mu a ra won nii bara keli won fate kui, won fe birin nabama Ala sago rakamalife nan na. ¹⁰ Won na rabama ne barima Ala xa Mixi Sugandixi fama ne won birin makiitide, alako kankan xa a sare soto a xa fe fanyie nun a xa fe jaaxie ma, a naxee rabaxi a xa dunijeigiri kui.

¹¹ Muxu to Marigi xa yaragaaxui kolon, muxu katama mixie nan nafade Ala ma. Ala muxu jere ki kolon. N wama lafe a ra, wo fan muxu jere ki kolon wo boje kui. ¹² Muxu mu wama gbilenfe muxu xunmafalafe ra wo be. Muxu wama ne tun wo xa jexin muxu xa fe ra, alako wo xa no mixie yaabide naxee e yete igboma fee fufafu ra, naxee mu kelima e boje kui. ¹³ Xa muxu bara so fe ndee kui naxan luxi alo daxuna dunija mixie be, muxu na rabaxi Ala nan be. Kono xa muxu bara jere xaxili fanyi bere ra, muxu na rabaxi wo tan nan be.

¹⁴ Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya nan muxu tutunma. Muxu bara a kolon mixi keren bara faha adama birin be. Na kui, mixi birin bara faha. ¹⁵ A bara faxamixi birin be, alako naxee jije a ra e xa e yete waxonfe lu na, e xa wali Isa be naxan faha e be, naxan man keli faxe ma e be. ¹⁶ Na nan a toxi, kelife yakosi, won mu mixi toma alo dunija mixie e toma ki naxe. Singe won nu Ala xa Mixi Sugandixi toma ne alo dunija mixie a toxi ki naxe, kono yakosi won mu a kolonxi na ki sonon.

¹⁷ Mixi nun Ala xa Mixi Sugandixi na lu fe keren kui, a findima mixi neene nan na. A xa fe

fori bara masara fe nεενε ra. ¹⁸ Na birin fatanxi Ala nan na, naxan won nagbilenxi a yetε ma a xa Mixi Sugandixi saabui ra. A man bara wali taxu won na adamadie ragbilenfe ra a ma. ¹⁹ Ala bara dunija ragbilen a ma a xa Mixi Sugandixi saabui ra, a dije adamadie xa yunubie ma. A man bara na masenyi so won yi ra naxan a niyama mixie xa gbilen a ma. ²⁰ Na kui, won bara findi Ala xa Mixi Sugandixi xa xεεrae ra. A luxi nε alɔ Ala na kawandi tife won tan nan saabui ra. Muxu bara wo mayandi Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, wo xa gbilen Ala ma. ²¹ Isa naxan mu yunubi yo rabaxi, Ala bara a findi won ma yunubi sare ra. Na nan a toxi won findixi tinxin mixie ra Ala ya tode ra Isa saabui ra.

6

Ala xa walikεε xa marasi

¹ Muxu tan, Ala xa walikεε, muxu bara wo rasi wo naxa Ala xa hinne sɔtɔ fu ra. ² Ala bara a masen Kitaabui kui, «N bara wo xa duba suxu n ma hinne waxati, n bara wo mali wo xa kisi lɔxɔε.» Wo xa a kolon Ala xa hinne waxati bara a li. To nan findixi kisi lɔxɔε ra wo bε.

³ Muxu tan mu sese rabama naxan nɔma mixi ratantande, mixie fa a fala a muxu wali kobi nan nabaxi. ⁴ Muxu bara fe birin naba xili fanyi sɔtɔfe ra Ala xa walikε lanma a xa naxan naba. Muxu bara tunnabexiya raba jaxankate, setarepa, nun kɔntɔfili kui. ⁵ E bara muxu bɔnbɔ, e muxu raso geeli kui, e gali bɔje rate muxu xili ma. Muxu bara wali xɔrɔxɔε raba, muxu mu xi, muxu bara kaame. ⁶ Muxu bara muxu tunnabexi seniyenyi, fahaamui, dije, fe fanyi,

xaxili seniyenxi, nun xanunteya fiixe kui. ⁷ Muxu mu ba nɔndi falafe, muxu fe birin nabama Ala senbe saabui nan na. Muxu bara Ala xa gere fanyi suxu tinxinyi kui muxu belexe firin na. ⁸ Muxu walima binye nun yelebui sɔtɔe nan kui. Muxu bara xili fanyi nun xili kane sɔtɔ. Ndee bara muxu findi wule falee ra, kɔnɔ muxu nɔndi gbansan nan falama. ⁹ Hali e muxu kolon, e fe rabama muxu ra alo e mu mixi naxan kolon. Muxu maniyama mixi ra naxan na saya kira xɔn ma, kɔnɔ muxu mu faxaxi. Muxu bara jaxankata, kɔnɔ muxu mu faxaxi. ¹⁰ Sunnun mixie nan muxu ra, kɔnɔ seewe na muxu boje kui. Setaree nan muxu ra, kɔnɔ bannaya na muxu yi ra. Misikiinee nan muxu ra, kɔnɔ fe birin na muxu yi ra.

¹¹ Muxu mu masenyi yo nɔxunxi wo ma. Wo xa fe bara lu muxu sondonyi ma. ¹² Muxu boje mu balanxi wo ma, kɔnɔ wo tan bara wo boje balan muxu mabiri. ¹³ N ma die, yandi, wo fan xa xanunteya xun xa masa muxu mabiri.

¹⁴ Lanyi naxa lu wo nun danxaniyataree tagi. Munse na tinxinyi nun tinxintareya tagi? Naiyalanyi nun dimi noma lude yire keren? ¹⁵ Ala xa Mixi Sugandixi nun Sentane lanma fe keren ma? Danxaniyatɔe nun danxaniyatatare lanma munse ma? ¹⁶ Kuye toma Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui? Won tan nan findixi Ala Njɔe xa hɔrɔmɔbanxi ra. Ala yati a fala ne, «N jɛrema ne wo ya ma. Wo Marigi Ala nan n na, wo fan findima ne n ma jama ra.» ¹⁷ Na nan a toxi Marigi naxa a fala, «Wo xa mini e ya ma, wo xa lu wo xati ma. Wo naxa din fe seniyentare ra,

alako n xa wo rasene.» ¹⁸ Ala Xili Xungbe Kanyi xa masenyi nan ya, «N findima wo baba nan na, wo tan fan findi n ma die ra.»

7

Pɔlu xa xanunteya Korintikae be

¹ N xanuntenyie, Ala to na laayidi moolie tongo won be, won fate nun won boɔɔe xa lu seniyenyi kui. Won ma seniyenyi xa kamali Ala xa yaragaaxui kui.

² Wo xa tin muxu xa fe ra. Muxu mu fe jaaxi yo rabaxi wo ra, muxu mu wo xun nakana, muxu mu wo rawali. ³ N mu wama kiiti jaaxi safe wo ma. N jan bara a fala wo be xanunteya na won tagi han muxu bara tin fe birin nabade wo be, hali na findima faxe nan na. ⁴ Lanlanteya fanyi na won tagi. N bara jɛlexin wo xa fe ra, na fan bara findi limaniya ra n be. Hali n na toore kui, wo bara a niya n ma seewe xa kamali.

⁵ Muxu to fa Masedon, muxu mu malabui soto, muxu toore mooli birin nan li naa: Gere na muxu rabilinyi, gaaxui fan na muxu boɔɔe ma. ⁶ Kɔno Ala, naxan mixi limaniyatare ralimaniyama, a bara muxu fan nalimaniya Tito fafe saabui ra. ⁷ A fafe gbansan xa mu a ra. Wo meenixi a ma ki naxe, na fan bara findi limaniya ra muxu be. A bara a fala muxu be n xoli bara wo suxu, han na bara findi yaye ra wo be. A bara wo xa marafanyi xa fe fala muxu be n tan mabiri. Na bara n naseewa a fanyi ra.

⁸ N a kolon n ma bataaxe bara wo rasunnun, kɔno a mu jaaxu n be. Hali n to mu nu wama n

ma bataaxe xa wo rasunnun, n a kolon na sunnunyi xon mu kuya fa. ⁹ Yakosi n bara jɛlexin na xa fe ra. N mu jɛlexin wo xa sunnunyi xa ra, kɔnɔ n jɛlexinxi nɛ barima na sunnunyi bara a niya wo xa tuubi. Na kui, n a kolon na sunnunyi fatanxi Ala nan na, a mu fatanxi muxu tan xa ra. ¹⁰ Ala mixie rasunnunma nɛ alako e xa tuubi, e fa kisi. Na sunnunyi mɔoli mu findima mɔnɛ ra, kɔnɔ sunnunyi naxan fatanxi dunija ra, na findima faxɛ nan na.

¹¹ Ala bara na sunnunyi rawali wo xa fe ra, alako wo xa wo tun nabɛxi, wo xa wo yɛtɛ xunmafala, wo xa xɔnɔ fe jaaxi ma, wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa fe fanyi suxu sɛnbɛ ra, wo xa fe jaaxi makiiti. Wo bara a masen wo bɔjɛ fiixɛ ra fe dangixi kui. ¹² N to bataaxe sɛbɛ wo ma, n mu a sɛbɛxi na fe jaaxi rabae xa fe xa ra, n mu a sɛbɛ na mixi xa fe ra naxan bara fe jaaxi soto. N a sɛbɛ nɛ alako muxu xa marafanyi naxan na wo bɛ a xa mini kenɛ ma Ala bɛ. ¹³ Na birin bara muxu ralimaniya. Muxu man bara jɛlexin Tito xa sɛwɛ xa fe ra, wo naxan bɔjɛ ralimaniyaxi a fanyi ra. ¹⁴ N nu bara fe fanyi fala a bɛ wo xa fe ra. Wo mu n nayaagixi na kui. Muxu naxan falaxi wo bɛ, a birin findixi nɔndi nan na. Muxu naxan falaxi Tito bɛ wo xa fe ra, na fan birin findixi nɔndi nan na. ¹⁵ Wo xa marafanyi a bɛ, a xun bara masa, barima wo to a rasɛnɛ, a bara wo xa batui nun wo xa yaragaaxui to. ¹⁶ N bara jɛlexin na lanlanteya ra naxan na won tagi, a mu kanama fefe ma.

Danxaniyatɔe jama xa mali

¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo be Ala hinnexi Masedon danxaniyatɔe jamae ra ki naxe. ² Hali e to nu na paxankate xɔɔxɔe kui, e xa sɛwɛ xungbe nun e xa setareɲa xɔɔxɔe a niyaxi ne e xa ki ti a fanyi ra. ³ N bara findi e xa seede ra. E bara mixi ki alo e nu noma naxan na, e man dangi na ra. ⁴ E naxa muxu mayandi e yete janige ra, a e fan xa seniyentɔee mali alo booree a rabama ki naxe. ⁵ Na bara dangi muxu waxɔnfe ra. A singe e naxa e yete fi Marigi ma. Na dangi xanbi, e man naxa e yete fi muxu ma alo Ala nu wama a xɔn ma ki naxe.

⁶ Muxu bara Tito rasi, a xa na wali fanyi rakamali wo be a naxan foloxi. ⁷ Wo bara xunnakeli sɔto fe birin kui, alo wo xa danxaniya, wo xa masenyie, wo xa lonni, wo xa tun nabexi, nun wo xa xanunteya muxu xa fe ra. Wo xa xunnakeli sɔto yi wali fanyi fan xa fe ra. ⁸ N mu wo yamarife xe. N wama a kolonfe ne xa wo xa xanunteya fiixe alo booree gbe fiixexi ki naxe.

⁹ Wo a kolon won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, a hinnexi won na ki naxe. Fe birin nu na a yi ra, kɔnɔ a naxa diɲe na birin ma wo tan be, alako wo xa banna a xa setareɲa saabui ra. ¹⁰ N bara wo rasi na ma alako a xa findi fe fanyi ra wo be. Yaala wo tan nan singe na nate tongo, wo tan nan singe kobiri malan folo. ¹¹ Yakosi fa, wo xa na rapɔn, alako wo janige fanyi xa kamali wo xa fɛere bere ra. ¹² Xa wo mixie kima janige fanyi ra, wo e mali wo noma naxan na, na findima fe fanyi ra. Xa na fɛere mu na wo yi ra, fefe mu a ra.

¹³ Muxu mu wama wo tan xa tɔɔɔ alako booree xa se sɔɔ. Wo birin xa lan. ¹⁴ Yi waxati, wo harige fanyi nɔma nɛ e malide e xa setareɲa kui. Waxati gbete, e tan fan harige fanyi nɔma nɛ wo fan malide wo xa setareɲa kui. Na kui, wo birin bara lan, ¹⁵ alɔ a seɓexi Kitaabui kui ki naxe, «Naxan a gbegbe malanxi, a mu dangi a i. Naxan dondoronti malanxi, a a hayi lixi nɛ.»

¹⁶ Ala tantu, barima Ala bara a niya wo xa fe xa lu Tito boɲe kui, alɔ muxu tan. ¹⁷ A bara muxu xa marasi suxu. A man bara nate tongo a yete ra ɲelɛxinyi kui, a xa siga wo yire. ¹⁸ Muxu na muxu ngaxakerenyi nde xeeɛe a matide, danxaniyatɔe ɲama naxan birin matɔxɔma a xa kawandi xa fe ra. ¹⁹ Danxaniyatɔe ɲamae bara a sugandi a xa muxu fan mati na kɔbiri xaninde. Muxu na birin nabama nɛ alako Ala xa matɔxɔe sɔɔ, a nun man muxu xa ɲanige fanyi xa raba. ²⁰ Muxu mu wama mixi yo xa fe ɲaaxi to muxu wali ki ma, muxu na kɔbiri ya rafanyi rawalima ki naxe. ²¹ Muxu fe fanyi nan tun fenma na wali kui Marigi nun adamadie ya xɔri.

²² Muxu na won ngaxakerenyi gbete fan xeeɛe booree matide. Muxu bara a to sanya wuyaxi, muxu xa fe na a boɲe ma senɓe ra. Yakɔsi, nde bara sa na senɓe fari, barima a man bara la wo tan na. ²³ N waliboore Tito findixi n tan nan ma xɛera ra wo be. A matimae findixi danxaniyatɔe ɲamae nan ma xɛerae ra Ala xa Mixi Sugandixi xa binye xa fe ra. ²⁴ Na kui, wo xa wo xa xanunteya masen yi mixie be alako danxaniyatɔe ɲama birin xa a kolon muxu fe fanyi naxee falaxi wo xa fe ra, a nondi na a ra.

9

Danxaniyatɔɛ mixi malima ki naxe

¹ Hali n mu bataaxe seɛe wo ma seniyentɔɛe malife xa fe ra. ² N jan bara wo janige fanyi kolon. N bara wo matɔxɔ Masedonkae be, a falafe ra wo tan Akayikae redixi na kɔbiri malanfe ra kabi yaala. Wo to na nate suxu senbe ra, e fan bara wa sofe na kui. ³ Yakɔsi n na n ngaxakerenyie xɛefe wo yire, alako n matɔxɔe naxan nabaxi wo xa fe ra, a naxa findi wule ra. Wo xa kɔbiri malan sinnanyi ma, alako e xa a li naa alɔ n wo xa fe fala e be ki naxe. ⁴ Xa a sa li n nun Masedonkae mu wo xa laayidi tongoxi rakamalixi lima naa, na findima yaagi nan na n be, a findima yaagi belebele nan na wo fan be. ⁵ Na kui, n bara n ngaxakerenyie xɛe wo yire sinnanyi ma, alako wo xa laayidi xa kamali. Na ki wo nɔma na rabade wo waxɔnki, alako a naxa findi fe xɔrɔxɔe ra wo be.

⁶ Wo xa ratu a ma, a naxan sansi xɔri xuri rawalima, a fan sansi xuri di nan sɔtɔma. Naxan sansi xɔri gbegbe rawalima, a fan sansi gbegbe sɔtɔma nɛ. ⁷ Kankan xa mixi ki a yete janige ra. Teku mu a ra. A naxa mixi ki nimise kui. Naxan mixi kima seewe kui, na nan nafan Ala ma. ⁸ Ala nɔma barake mɔoli birin nagorode wo ma. Nee wo hayi lima nɛ, e man dangi a ra, alako wo xa nɔ wali fanyi mɔoli birin nabade. ⁹ A seɛxi Kitaabui kui, «A bara setaree ki a fanyi ra. A xa tinxinyi buma abadan.» ¹⁰ Ala naxan sansi xɔri fima sansisi ma, a a rabalo taami ra, a man wo tan ma fɛere rawuyama nɛ, alako wo xa wali tinxinxie fan xa wuya. ¹¹ Ala wo kima

fɛɛɛ gbegbe nan na, alako wo fan xa mixie ki a fanyi ra. Mixie fama nɛ Ala tantude wo xa mali xa fe ra, muxu naxan soma e yi ra wo xili ra. ¹² Wo naxan fima seniyentɔɛɛ ma, a e hayi lima nɛ, a man findi tantui gbegbe ra Ala bɛ. ¹³ Mixie na wo xa wali to, e Ala tantuma nɛ, barima wo xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, a bara findi batui ra. E Ala tantuma nɛ wo xa mali xa fe ra, wo hinnɛxi e ra naxan na, a nun mixi birin. ¹⁴ E fama nɛ Ala maxandide wo bɛ xanunteya ra, barima e a kolon Ala bara hinne wo ra a fanyi ra. ¹⁵ Ala tantu a xa hinne xa fe ra naxan dangi fe birin na.

10

Pɔlu wɔyɛn ki

¹ N tan Pɔlu, n wama wo rasife Ala xa Mixi Sugandixi xa diɲɛ nun a xa fanyi nan saabui ra. Wo naxɛ a n senbɛ mu gbo n na wo ya ma tɛmui naxɛ, fo n na makuya wo ra, n fa wɔyɛn xɔɔxɔɛ fala wo bɛ. ² N bara wo mayandi, wo naxa a niya n ma wɔyɛnyi xa xɔɔxɔ n fa tɛmui wo yire. Ndee ɲɔxɔ a ma muxu na ɲɛɛfe adama ki nan tun ma. N wɔyɛnma a xɔɔxɔɛ ra na mixie nan bɛ.

³ Adamadi nan muxu ra, kɔnɔ muxu mu gere soma adama ki xa ma. ⁴ Muxu mu gere soma adamadi xa geresosee xa ra. Muxu gere soma Ala xa geresosee nan na naxee nɔma Sentanɛ senbɛɛ kanade. Muxu maɲɔxunyi birin xun nakanama nɛ ⁵ naxan Ala xa fe kolonyi matandima yetɛ igbona kui. Maɲɔxunyi birin xa lu Ala xa Mixi Sugandixi xa yaamari bun ma. ⁶ Wo na wo xa

batui rakamali, naxan na tondi na ra, muxu fama ne na kanyi naxankatade.

⁷ Wo xa na fe mato a fanyi ra. Xa mixi la a ra a findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan gbe ra, a xa a kolon muxu tan fan na na ki ne. ⁸ N mu yaagima woyenyi xungbe falafe ra wo be Marigi xa yaamari xa fe ra, a naxan fixi n ma alako n xa wo mali senbe sotode. A mu n xexxi wo xun nakanade xe. ⁹ N mu findixi mixi xa ra naxan noma wo magaaxude n ma sebeli ra, alo wo a mapoxunxi ki naxe. ¹⁰ Ndee a falama, «A xa bataaxee senbe gbo, e xoxoxo, konon a gundi yati na fa, a senbe mu gbo, a xa masenyi yusi yo mu na.» ¹¹ Na kanyie xa a kolon muxu naxan falama muxu xa bataaxee kui, muxu fama ne na birin nakamalide muxu fa temui.

¹² Muxu mu suusama muxu yete misaalide yete igboe ra. Muxu mu wama muxu yete maniyafe e ra. E na e yete igbo e yete xa mapoxunyi ra, e bara ge e xa lonnitarepa masende. ¹³ Muxu mu wama muxu yete xa fe falafe han pon! Ala yaamari naxan fixi muxu ma mixie be muxu naxee xaranma, muxu na nan falama wo be. ¹⁴ A mu luxi alo muxu mu siga wo yire. Muxu singe nan wo lixi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi ra. ¹⁵ Muxu mu matoxoe fenma han a dangi a i mixi gbete xa walie xa fe ra, fo wali naxan soxi muxu tan yi ra. Muxu wama naxan xon, wo xa danxaniya xun xa masa, muxu xa wali xa gbo wo ya ma. ¹⁶ Na ki muxu noma ne Ala xa xibaaru fanyi masende yire gbete naxee dangi wo ra. Muxu mu matoxoe fenma mixi gbete xa wali foxie ra. ¹⁷ Xa mixi wa a yete matoxofe,

Marigi wali naxan nabaxi a xa dunipeigiri kui, a xa a yete matoxo Marigi xa fe ne i. ¹⁸ Barima yete matoxo xa mu rafan Marigi ma, fo Marigi yete naxan matoxoma.

11

Polu xa wali

¹ Wo xa wo haake to n be, alɔ wo jan na a rabafe ki naxe, n xa n ma daxuna nde fala wo be. ² Wo rafan n ma Ala xa xanunteya ra, naxan mu wama a firin nde xon. N wo soxi Ala xa Mixi Sugandixi gbansan nan yi ra, alɔ gine naxan fixi xeme ma a dimedi. ³ Konɔ n gaaxuxi ne mixi ndee fa wo madaxufe, e fa wo xaxili makuya Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, wo biraxi naxan foxo ra boje fixe ra. Na kui, wo luma ne alɔ Neene Mahawa boximase naxan madaxu yunubi xa fe ra. ⁴ N a falama na fe nan ma, wo wo tuli matima mixi nan na, naxan Isa xa fe masenma wo be ki gbete, bafe muxu gbe ki ra. Wo man tinma xaxili gbete suxude, bafe Ala Xaxili Seniyenxi ra wo naxan sotoxi. Wo masenyi nde rabatuma naxan mu lanxi muxu xa masenyi ma, wo laxi naxan singe ra.

⁵ Konɔ n a kolon n mu xurun na mixie be, naxee e yete findixi wo be xera fisamantee ra. ⁶ Hali n woyen ki mu tofan a gbe ra, konɔ n xaxili tan gbo. Muxu bara na masen wo be a fanyi ra. ⁷ N to n yete magoro Ala xa xibaaru fanyi masenfe ra wo be sare xanbi, alako wo tan xa fe xa mate, na findixi tantanyi nan na wo be? ⁸ N bara danxaniyatɔe nama gbete makula, alako n xa no walide wo be sare xanbi. N mu n

ma kontofili doxoxi mixi yo xun ma wo ya ma. ⁹ Masedon danxaniyatose nan fa n malide n ma toore kui. N na birin naba ne alako n naxa findi kote ra wo be. Han ya na xaxili na n yi ra. ¹⁰ N xa nondi fala wo be Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, n walixi wo be sare xanbi ki naxe, n man walima na ki ne Akayi boxi birin ma, barima na findixi xunnakeli nan na n be. ¹¹ Munfe ra? N mu na rabaxi wo tan be xanunteya xa ra? Ala a kolon. ¹² N naxan nabaxi, n man gbilenma ne na raba ra, alako mixi yo naxa no e misaalide muxu ra. Ndee wama na binye nan xon. ¹³ Na mixie e yete findixi wo be xera fisamantee ra, konon wule false nan e ra, naxee mixi madaxuma, a falafe ra e tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa xerae ra. ¹⁴ Konon na mu findima de ixare ra, barima hali Sentane a mixi madaxuma, a a yete kan misaali maleke noroxi ra. ¹⁵ Sentane xa walikee fan birama na misaali nan foxo ra, e fa e yete masen walike tinxinxie ra. E fama ne e sare sode.

¹⁶ Wo xa wo haake to n be, n fan xa n yete matoxo dondoronti, konon wo naxa a mapoxun daxuna ra de! Hali wo a mapoxun daxui na n na, wo xa dije alako n xa n gbe fala wo be. ¹⁷ Na kui, n mu woyenma Marigi waxonki ma. N woyenma daxui ki nan ma naxan wama a yete matoxofe. ¹⁸ Mixi gbege to so yete igbona kui adamadi ki ma, n fan xa n kan matoxo. ¹⁹ Wo tan xaxilimae, wo tinma xaxilitaree ra temui birin. ²⁰ Wo tan tinma wo xa findi konyie ra, mixie xa wo rawali a jaxi ra, e xa se birin ba wo yi ra, e xa e ya ragoro wo ma, e man xa wo de ragarin.

²¹ N bara a fala wo be yaagi ra, muxu tan mu

na senbe mooli masenxi wo be. Kono e suusaxi e yete kan matoxoe naxan na, fo n fan xa suusa na ra, hali a findi xaxilitarepa ra n be. ²² Eburu mixie nan e ra? N tan fan findixi Eburu mixi nan na. Isirayilakae nan e ra? N tan fan findixi Isirayilaka nan na. Iburahima bonsoe nan e ra? N tan fan Iburahima bonsoe nan n na. ²³ Ala xa Mixi Sugandixi xa walikoe nan e ra? Wo wo haake to n be de, n tan dangi e ra. N bara wali dangi e ra, n bara sa geeli dangife e ra, n bara bonboe soto dangife e ra, n bara makore faxe de ra dangife e ra.

²⁴ Sanmaya suuli Yuwifie n bonboma sebere ya tongo saxan nun solomanaani ra. ²⁵ Sanmaya saxan e n bonboma gbengbeta ra. Sanmaya keren e bara n magono gemee ra. Sanmaya saxan n ma kunkui dulama baa ma. Sanmaya keren n bara xi keren nun koe keren nadangi ye xora baa ma. ²⁶ N ma biyaasi wuyaxi kui, n bara tooro xure igrife ra, n bara tooro mujetie xa fe ra, n yete kan bonsoe mixie bara n tooro, kaafirie fan nu bara n tooro. N bara tooro taae, gbengberenyi, nun baa ma. Danxaniyatoe wule falee fan bara n tooro. ²⁷ N bara tooro wali xorochoe xa fe ra. Sanmaya wuyaxi n mu xi, n mu baloe soto, n mu ye min, n lu kaame ra, n mu sose soto jeme ra. ²⁸ Naxan saxi na birin fari, loxo yo loxo n kontofilima danxaniyatoe jamae xa fe ra. ²⁹ Senbe na ba mixi nde, a bara ba n fan na. Danxaniyatoe na yunubi fe raba, a n sondonyi tooroma ne alo te na sa a ma.

³⁰ Iyo, xa a lanma n xa n yete matoxo fe nde ra, n nan n yete matoxoma n ma senbetareya

nan na. ³¹ Ala, naxan findixi Marigi Isa baba ra, naxan matoxoma abadan, a a kolon n mu wule falama.

³² Damasi gomina, naxan nu na Mange Aretasi xa yaamari bun ma, a naxa taa naadɛ balan alako a xa n suxu, ³³ kɔnɔ danxaniyatɔɛ naxa n nagoro taa tɛtɛ wunderi ra debe kui, n fa n ba a yi ra.

12

Pɔlu xa matoxɔɛ

¹ N lanma n xa nde sa na matoxɔɛ fari? Na yusi mu na, kɔnɔ n man xa laamatunyie nun masenyie xa fe fala wo bɛ Marigi naxee fixi n ma. ² Isayanka nde nu na, naxan xanin koore walaxɛ saxan nde. Na jɛ fu nun naani nan yi ki. N mu a kolon xa a fate yati nan siga, xa na mu a xaxili gbansan. Ala a kolon. ³ Hali Ala gbansan nan to a kolon, xa a fate yati nan siga, xa na mu a ra a xaxili gbansan, n fe keren nan kolon, ⁴ na xɛmɛ xaninxi nɛ ariyanna. Mɛnni a naxa fee mɛ, naxee mu daxa adama xa e masen a boore bɛ. ⁵ N bara na xɛmɛ matoxɔ. N tan nan lanxi na xɛmɛ ma, kɔnɔ n mu wama n yetɛ matoxɔfɛ. N nan n ma sɛnbɛtareya gbansan nan matoxoma.

⁶ Kɔnɔ xa n bara wa n yetɛ matoxɔfɛ, na mu findima xaxilitareɲa ra, barima n naxan birin falama a findixi nɔndi nan na. N mu na birin falama xɛ, alako mixie naxa n ma fe ite dangife e naxan toma a nun e naxan mɛma n xun ma. ⁷ Na laamatunyie to magaaxu, n naxa dundu.

Ala naxa tɔɔrɛ nde dɔxɔ n ma, naxan fatanxi Sentanɛ xa malekɛ ra, alako n naxa n yetɛ igbo na laamatunyi magaaxuxie xa fe ra. ⁸ N naxa

Ala maxandi sanmaya saxan a xa na tōore ba n ma, ⁹ kōnō a naxa a masen n bε, «N ma hinne bara i rali. I n ma senbe kamalixi kolonma i xa senbetareya nan kui.» Na nan a toxi n nan n ma senbetareya matōxōma, alako Ala xa Mixi Sugandixi senbe xa lu n bε. ¹⁰ Na nan a toxi senbetareya rafanxi n ma. Hali na findi konbi ra, hali na findi fe xōrōxōe ra, hali na findi jaxankate nun tōore ra n bε Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, na birin nafan n ma, barima n a kolon n senbe sōtōma n ma senbetareya nan kui.

¹¹ Wo bara a niya n xa wōyεn alō daxui. A nu lanma nε wo tan yati xa fe fanyi fala n ma fe ra. Hali n ma fe to goroxi, n mu xurun na xεera fisamantee ya i. ¹² N bara n ma xεeraya fōxie masen wo bε, n to tōnxumae, fe magaaxuxie, nun kaabanakoe raba wo tagi duluxōtōe xungbe kui. ¹³ Fe keren gbansan nan na, n mu naxan nabaxi wo ra alō n a raba danxaniyatōe jama gbetεe ra ki naxe. N mu tin findide kote ra wo tan bε. Xa na mu rafan wo ma, wo xa dije.

¹⁴ N redixi n ma biyaasi saxan nde rabafe ra wo xōnyi. N mu findima kote ra wo bε de, barima n mu wama wo harige xōn ma. N wama wo tan yati nan xōn ma. A mu lanma die xa fεere fen e barimixie bε. A lanma barimixie nan xa fεere fen e xa die bε. ¹⁵ N tan bara tin fεere fende wo bε. N bara tin n yetε fide wo bε. N to wo xanuxi a gbe ra, wo tan nde bama na xanunteya nan na n tan bε?

¹⁶ Awa yire, kōnō n mu findixi kote ra wo bε. Nde a falama a kōota mixi nan n na, a n bara wo masoto kōota wali ra. ¹⁷ Kōnō n xa wo maxōrin, n

bara wo rawali n ma xεεrae saabui ra? ¹⁸ N naxa Tito mayandi a xa siga wo yire. N man naxa n ngaxakerenyi gbete xεε naxan a matima. Tito wo rawali nε? N nun Tito mu jεre xaxili keren xa fari? A mu n tan xa foxi raba? ¹⁹ N xanuntenyie, kabi temui xonnakuye wo joxo a ma muxu na muxu yete nan xunmafalafe, kono muxu na Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi nan tife wo be Ala ya xori alako wo xa danxaniya xa sabati.

²⁰ Kono n bara gaaxu n wo jεre ki nde life naa naxan mu rafan n ma. Temunde n fan jεre ki mu fama rafande wo ma. N bara gaaxu n na siga wo xonyi n yi fee nan lima naa: lantareya, toone, xonnanteya, boore matandi, woyen jaaxi, naafixiya, yete igboja, nun jaxasi. ²¹ Yi biyaasi n bara gaaxu Ala fama nε n ma fe ragorode wo saabui ra, n fa nimisa wo xa yunubie xa fe ra, mixi ndee mu gbilen naxee foxo ra, alo seniyentareja, yene, nun langoja.

13

Polu xa biyaasi saxan nde

¹ N ma biyaasi saxan nde nan yi ki wo xonyi. «Fe birin makiitima seede firin, xa na mu, seede saxan nan xui ma.» ² N to n ma biyaasi firin nde raba wo xonyi, n naxa a fala wo be, «N na fa, n mu dipema mixi yo ma.» Yakosi, hali n na yire makuye, n man bara gbilen na woyenyi ma mixie be, naxee nu bara yunubi raba, a nun mixi gbete. ³ Wo wama a kolonfe xa Ala xa Mixi Sugandixi na woyenfe n saabui nan na. Wo fama na kolonde, barima a senbe mu xurun wo be. A

senbe gbo wo ya ma. ⁴ Mixie naxa a mabanban wuri magalanbuxi ma a xa senbetareya kui, konɔ Ala naxa a rakeli faxe ma senbe ra. Muxu tan fan, muxu senbe mu gbo, konɔ muxu fama ne lude a seeti ma wo malife ra Ala senbe saabui ra.

⁵ Wo xa wo yete mato a kolonfe ra xa wo danxaniyaxi. Wo xa na mato a fanyi ra. Wo mu a kolon Ala xa Mixi Sugandixi Isa na wo boje i? Konɔ xa wo bara a to wo mu danxaniyaxi, Isa mu na wo boje i de! ⁶ Wo xa a kolon muxu tan danxaniyaxi. ⁷ Muxu Ala maxandima wo be alako wo naxa fe jaaxi yo raba. Muxu mu wama wo xa lu tinxinyi kui alako muxu xa xili fanyi soto. Muxu wama na nan xon wo tan be, alako wo xa lu kira fanyi xon, hali mixi nde kiiti jaaxi doxoma muxu ma. ⁸ Muxu tan mu noma nondi matandide, fo muxu xa bira a foxo ra. ⁹ Xa muxu senbe xurun, konɔ wo gbe naxa gbo, muxu bara jalexin. Muxu Ala maxandima ne alako wo xa danxaniya xa kamali. ¹⁰ N na bataaxe sebefe wo ma yire makuye barima n mu wama fe xoxoxe falafe wo be wo ya xori. Marigi bara n xee a xili ra alako n xa wo mali, wo xun nakanafe mu na naxan na.

¹¹ N ngaxakerenyie, a donxoe ra, Ala, xanunteya nun bojesa kanyi xa lu wo seeti ma, wo xa seewa, wo xa kamali, wo xa wo bore ralimaniya, wo xa lan wo bore ma, wo xa lu bojesa kui. ¹² Wo xa wo bore xeebu sunbui seniye nxi ra. Seniye nxi birin bara wo xeebu. ¹³ Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne wo ra, Ala xa wo xanu, Ala Xaxili Seniye nxi xa lu wo boje i.

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Évangélique Réformée Néerlandaise et les
Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Évangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source
files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2